

Hamsun er overalt

Mer enn hundre år etter sin debut er Knut Hamsun allestedsnærværende. For meg har han for eksempel dukket opp i tre helt ulike sammenhenger den siste uka.

FREDRIK WANDRUP

I KULTURBILDET

Først ute var den nordiske litteraturprisvinneren Frida Sigurdardóttir. På telefon fra Reykjavik fortalte hun oppglødd at hun var midt inne i romanen «Mysterier». Noen dager seinere møtte jeg et par country-sangere fra Texas. Om de leste bøker? Gjett om, og særlig var de glade i Hamsun. Den ene karakteriserte «Sult» som den beste boka han hadde lest, og den andre spurte om det ikke var slik at Hamsun var verdens første modernist.

■ ■ I går snakket jeg med forfatteren i Den norske Forfatterforening, Thorvald Steen. Han har nettopp besøkt kolleger i den nye forfatterforeningen i Moskva, som samler de frie statene etter unionsoppløsningen. Steen og hans følge møtte straks spørsmålet: Er det virkelig slik at det ikke fins noen byste av Knut Hamsun i Norge?

■ ■ Denne russiske interessen for Hamsun er ikke noe nytt. Da en kjent motstandsmann fra Norge like etter frigjøringen i 1945 besøkte sine russiske allierte, møtte han Molotov, en av Stalins mest blodige bødler. Hva med Hamsun, undret Molotov, hva skjer med ham? Han skal straffes hardt, lød svaret. Ikke gjør det, svarte russeren, han er en altfor stor dikter. Den norske krigshelten svarte: «Don't be too soft, mr. Molotov».

■ ■ I kjølvannet av opprykningen øst/vest innleder Den norske Forfatterforening et omfattende samarbeid med sine russiske venner. Samarbeidet er historisk, både fordi Norge her er første land ut og fordi denne planlagte utvekslingen av litterære og ideologiske synspunkter er noe nytt i Den norske Forfatterforenings praksis.

■ ■ Dette vennskapet fører til at norske diktere for en gangs skyld må sette Hamsun på dagsordenen. Allerede i april kommer en russisk delegasjon til Norge til seminar om den norske nobelprisvinneren. I mai følger et norsk forfatterbesøk til Russland. Det blir et norsk-russisk seminar i Oslo i november 1993 og et liknende arrangement i Moskva året etter.

■ ■ I 70-åra var de mest høyroastede norske dikterne mer opptatt av om litteraturen var politisk riktig enn om den hadde språklig kvalitet. Under debatten etter Torkild Hansens bok om Hamsun, fikk en norsk forfatter (i dag nevnt som nobelpriskandidat) kniven på strupen av en journalist: Hva synes du om Hamsun? Svaret: Jeg har ikke lest Hamsun.

■ ■ «Små land har ofte vanskelig for å svelge store diktere,» fikk Thorvald Steen høre av sine russiske venner. Multi-gens er den nye, norske diktergenerasjonen åpne nok i sjelen til de at leser Hamsun på et fritt grunnlag – som om de skulle vært fra Reykjavik, Texas eller Moskva.

101758

Lessing hyller Hamsun

tere i det 20. århundre stammer fra Hamsun». Av de moderne er John Updike en som setter stor pris på ham, skriver hun.

«Hamsun har lenge vært i skyggen» fordi han begikk den tabbe at han støttet nazistene», skriver Lessing. «Hos andre forfattere som beundret nazistene og fascistene – som Celine og Pound – kan man finne tidlige sykdomstrekk, men ikke hos Hamsun.»

LONDON (Dagbladet): Forfatteren Doris Lessing hyller Knut Hamsun i en større anmeldelse i The Independent. Fem av romanene er gitt ut på nytt i engelsk oversettelse av Souvenir Press.

Lessing er begeistret og kaller ham «en av de store romanforfatterne». Hun siterte Isaac Bashevis Singer, som skrev: «Hele den moderne skole av romanforfat-

Forfatteren Doris Lessing hyller...

..forfatteren Knut Hamsun.